

Een ouderwetsche lekkernij.

Fijn!

Straks zal de eerste nieuwe haring op onze koffietafel komen. De kinderen weten het al — als ze straks hun fiets het voortuintje hebben binnengereden, zullen ze de stoep-treden opdraven en roepen: „En — is de haring er al?”

Ik heb een feestelijk gevoel ter eere van de nieuwe haring. Denk nu niet, dat we zulke verschrikkelijke lekkerbekken zijn. Maar nieuwe haring — dat's iets aparts, iets heel feestelijks, en als ik daar zoo blij om gestemd ben, dan doe ik als mijn moeder en mijn grootmoeder en mijn overgrootmoeder en — en — en — De rij menschen voor me, die er nog véél blijder om geweest zijn, die van dien dag nog veel meer een echt feest hebben gemaakt, verdwijnt achter me in den nacht van den tijd. Heel ons volk vierde al eeuwenlang feest, als de nieuwe haring binnenkwam. Dat was al zoo in den tijd van de Graven van Holland. Weet je wel: Dirk Dirk Arnout, Dirk Dirk Willem —

Vroeger bepaalde de landsregeering precies de dag, waarop de haringvloot mocht uitzeilen, en den dag, twee of drie dagen later, dat de netten uitgeworpen mochten worden. De visschers moesten voor hun vertrek *onder eede* beloven dat ze de netten niet vóór het toegestane tijdstip uit zouden gooien.

15 Juni mochten ze weg, om op de wijde zee een goed plaatsje te zoeken. Op Sint Jan, 24 Juni mochten de netten in zee.

De haringvaarders vertrokken in vroeger jaren allemaal alleen uit Vlaardingen. Ze gingen voor weken weg. Nòg heet een gedeelte van het West Havenhoofd in Vlaardingen „Schreihoek”. Hoeveel tranen zijn daar gestort, als de mannen, de vaders, voor zoovele weken weggingen, de altijd verraderlijke zee op, al leek die in den zomertijd soms nòg zoo mooi!

Hier aan den wal stond men te springen en te watertanden naar het eerste vaatje nieuwe haring. Het was te omslachtig als zoo'n visschersboot met zijn eerste vaatje weer naar het vaderland terug moest — visschen moesten ze, visschen. En vangen, vangen. Brood verdienen voor den winter dat er niet gevaren kon worden.

De reeders hadden er wat op verzonnen. Ze hadden een paar kleine snelvarende schepen: „jagers” uitgerust.

Die voeren dan rond tusschen de haringvloot en brachten de haring, desnoods bij kleine hoeveelheden, aan den wal. Hee werd er in Vlaardingen naar den toren getuurd, om te kijken, of de wachters, die met kijkers het zeegat afzochten, de „jagerijvlag” nog niet geheschen hadden, ten teeken dat de eerste jager in 't zicht was!

En dan was de jager in 't zicht en dan liep iedereen uit, om bij het aanleggen tegenwoordig te zijn. Neen heusch, al die blijdschap gold niet alleen de lekkerbekkernij — de jager bracht nieuws mee van al de mannen ver op zee, en de aankomst van de jager was het begin van een tijd met werk en daardoor brood voor iedereen, na een winter vaak vol ontberingen. En dan, dan werd het allereerste vaatje haring onmiddellijk doorgestuurd naar het hoofd van de Regeering.

In den Gravetijd naar de Graven, later aan Keizer Karel, aan Prins Willem, aan de Stadhouders. Toen — aan Lodewijk Napoleon en Napoleon. In den Haag in zoo'n huis vol papieren, een archief, ligt een eigenhandige brief van Napoleon, om te bedanken voor de haring. In dien brief schrijft de Keizer eenige vleiende woorden over „de afstammelingen van Tromp en de Ruyter”, die „mon Empire”, „mijn Keizerrijk” van zoo iets heerlijks voorzien, maar ook zegt hij daarbij dat meteen „stoutmoedige matrozen” gevormd worden, die „de bevrijders der zeeën” kunnen zijn. Keizer Napoleon bedoelde natuurlijk, dat die vreedame, ijverige haringvisschers voor hem zouden moeten vechten tegen de Engelschen.

De brief eindigt: Je prie Dieu, qu'il vous ait en Sa Sainte Garde.”

Dat vertaal ik nu eens niet voor jullie. Daar kom je best zelf achter.

Dat zenden van de haring aan het Regeeringshoofd ging heel plechtig, zij het in vliegendes haast, dat de kostbare gave toch maar gauw op haar bestemming zou zijn. Na Napoleon kwamen onze koningen aan de beurt. In een versierde sjees met een bepaalde vlag voorop, de Haringvlag, de haringen verpakt in oranjevaatjes, werd naar het Paleis in 't Noordeinde gereden.

Een dichter met den ondichterlijken naam Kikkert maakte in 1827 een vers, dat wel aardig al den ijver en de drukte weergeeft, als zoo'n jager aanlegt en de gelukkige reeder, wiens mannen zoo'n eerste vangst gedaan hebben, al met de sjees klaar staat. Hij is natuurlijk gewaarschuwd door de torenwachters en de jager heeft met seinen laten weten, wie de reeder van die eerste vangst is.

„Men hijscht en sjouwt en trekt den last
Waarop zich 't Vaderland vergast,
Nu vliegendes buiten boord.
En door het schuimend ros getorst,
Smaakt spoedig Neerlands dierbre Vorst
De eerstling onzer vangst.

Met al de moderne hulpmiddelen is veel van het opwindende en romantische van de haringaankomst er afgegaan. Radiotelegrafie en de telefoon hebben al lang alles vooruit verklapt — er staat nu een auto aan den wal klaar. — Maar naar de Koningin gaan ze nog altijd het eerst, de nieuwe haringen. In de Meimaand van 1929, reed de auto met zes vaatjes van de alleruitgezoctste haring naar 't Paleis in 't Noordeinde, waar de Prins was. — Maar de Koningin was in Zwitserland en zij kreeg toen een paar vaatjes — per vliegtuig!

Nu gauw de tafel dekken. Pioenrozen erop. De mooie vischcouverts.
Het is feest — we eten Nieuwe Hollandsche Haring!

NANNIE VAN WEHL.

Radio in den trein.

Over een paar maanden is 't alweer groote vacantie. Ik denk dat er wel onder jullie zijn die op reis gaan — misschien wel naar het buitenland. Ik heb pas gelezen dat in verschillende treinen in Engeland en Frankrijk radio-installaties zijn aangebracht. Als de treinreis dan heel lang duurt kunnen de passagiers een koptelefoon huren om naar de radio-muziek te luisteren.

A. S. v. H.